

Poselství 2009 - To dáme!

O čem se bude mluvit v září na Poselství? - strana 7

Aprílové rozuzlení

16. ročník zápolení „O putovní pohár Zlaté růže“ - strana 8

Marat ve vaně

Kvíz - strana 16

Středověká zábava

Rozhovor o zábavách a kratochvích našich předků - strana 18

Pátek třináctého

Pionýrská skupina Kamýk nad Vltavou pokoušela nešťastný den, pátek 13. března!

Na dětském hřišti v Kamýku nad Vltavou jsme zdolávali lezeckou síť a lanové překážky, které nám daly možnost vyzkoušet naše dovednosti. Na posilnění jsme dostali vuřty přímo z grilu a dobrý horký čaj. Abychom neměli příliš energie, vyhlásili vedoucí rytířský turnaj, který byl jedním z úkolů hry Poselstvo krále Jiřího. Pokračovali jsme v jízdě na čtyřkolce mezi kužely a zahráli si míčové hry. K pozdnímu odpolední si pár z nás oddychlo u Pétanque, či poklidného Ringa. Když se nám začalo stmívat, muselo se uklízet! Sundali jsme síť a lana, která nás nakonec

vedoucí Lukášek naučil motat. Po tomto náročném dnu jsme se s únavou vrátili do naší klubovny, kde jsme na plátně shlédli fotodokumentaci z této skvělé akce! O tomto pátku třináctého nelze říct nic jiného, než že se užila spousta zábavy a nikomu se nic nestalo. Už teď se těšíme, co si pro nás vedoucí připraví příště.

text: Terežka Čejková a Petr Halada, foto: Martin Recman a děti
PS Kamýk nad Vltavou

Světlé zítřky

má, doufám a věřím, před sebou Mozaika Pionýra. Ten téměř rok od chvíle, kdy jsem se stal jejím odpovědným redaktorem, uběhl rychleji, než jsem čekal. Jistě to nebylo jen zásluhou Mozaiky, ale také na tom má svůj podíl. Doufám, že pro vás, coby čtenáře, to byl ročník alespoň stejně dobrý jako pro mě. Jasně že se vždy nedařilo stoprocentně, někdy chyběly podklady a někdy inspirace, jindy se zas všechny příspěvky nedařilo do časopisu poskládat.

Rád bych poděkoval za odpovědi a náměty všem, kdo vyplnili dotazníky na oblastních poradách. Jejich pročítání mne i přes kritiku - a za tu konstruktivní děkuji dvojnásob - utvrdilo v přesvědčení, že práce na Mozaice (nejen moje, ale celé redakce a všech přispěvatelů) nebyla promarněná. Takže ty, kteří minulý aprílový úvodník vzali vážně, zklamání - asi se na stránkách Mozaiky budeme ještě nějakou dobu potkávat.

I když ročník ještě úplně neskončil a zdá se, že září je daleko, už dubnová Česká rada Pionýra začala debatu o tom, jak by vlastně Mozaika měla v ročníku 2009-2010 vypadat. Tedy spíš co by měla obsahovat, protože to je určitě důležitější. Z debaty nad tématy, která již v Mozaice jsou, nebo která se objevovala ve zmíněných dotaznících z oblastních porad (o jejichž výsledcích jste se mohli více dočíst v minulém čísle), vyplynulo pár konkrétních tipů, i za ně díky.

Přeci jen ale nápadů není nikdy dost a Mozaika je pro vás pro všechny. Proto vás prosím - jestli máte náměty nebo témata, která byste chtěli v Mozaice od září 2009 vidat, nespolehejte na to, že někdo bude mít stejný nápad jako vy. Napište nám a podělte se. Adresa je stále stejná: mozaika@pionyr.cz.

Jakub

Výzva

Hledáme organizátora republikového finále Pionýrského Sedmikvítku v roce 2009 - oblast divadlo. Toto finále by se mělo konat na podzim roku 2009. Pro případné informace pište na Ústředí Pionýra nebo na adresu george@jmpionyr.cz.

Kalendářium 2009

nabídkový plán akcí a soutěží

Květen 2009			
13. 5.	Český den proti rakovině	celá republika	Pionýr
22.-24. 5.	Republikové setkání pionýrských oddílů	Nová Rabyň	Středočeská KOP
Červen 2009			
4.-7. 6.	Bambiriáda	celá republika	ČRDM
12.-14. 6.	Branná hra Cesta odhodlání	okolí Brna	SPTO Brno
Srpen 2009			
8.-15. 8.	Tábor v Rakousku	Döbriach - Rakousko	Pionýr
20. 8.-28. 8.	NOVINKA! Tábor s médii	Horní Sytová	Pionýr
Září 2009			
25.-28. 9.	Poselství 2009	Mladá Boleslav	Pionýr
30. 9.	Pionýrský Sedmikvítek - Literární - uzavěrka soutěže	korespondenční soutěž	Pionýr
30. 9.	Sami o sobě - uzavěrka soutěže	korespondenční soutěž	Pionýr
Říjen 2009			
31. 10.	Uzavěrka soutěže etapových her	korespondenční soutěž	Pionýr

Další významné republikové akce průběžně doplňujeme.

Rádi otiskneme i regionální a místní akce, o jejichž zařazení projeví organizátoři zájem.

Mozaika Pionýra - vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzavěrka tohoto čísla: 8. 4. 2009. Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek (Jakub). Redakční rada: Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krtečka (Krték), Miroslav Jalovecký (Mírek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). Ilustrace: Jiří Filípek, Jaroslav Dostál, Lee Louda. Grafická úprava: Kafka Design. Tisk: BOFTISK Nymburk. Distribuce: Complete Mail s.r.o. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Obsah čísla

9

1	Pátek třináctého v Kamýku nad Vltavou
2	Pátek třináctého v Kamýku nad Vltavou
4	Dubnová Česká rada Pionýra; VS ČRDM přijalo tři nová sdružení
5	Ohlédnutí za Blankou Krčíkovou
6	Proč to chcete vědět? II. (oblastní porady 2009)
7	Poselství 2009 - To dáme!
8	Aprílové rozuzlení
9	Jeden den na výměně
10-11	Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa
12-13	Sami o sobě
14	Otázky a odpovědi - o skautingu
15	Táborový koutek
16	Marat ve vaně - kvíz
17	Kaleidoskop
18	Středověká zábava
19	Poselstvo krále Jiřího
20	IKS Strážci času

foto na titulu: Martin Recman

Dubnová Česká rada Pionýra

Ve dnech 18. - 19. dubna 2009 proběhlo v pionýrském objektu Jizera 6. zasedání ČRP. Jako obvykle, se to hlavní odehrálo až po řadě úvodních formalit, jako jsou volby komisí apod. Hlavním tématem, které jsme avizovali už v březnové Mozaice, byl obsah činnosti v Pionýru. K tomuto tématu byly projednávány dva materiály - jeden k našim akcím a soutěžím obecně a druhý zaměřený na Pionýrský Sedmikvítek. Tyto materiály, ač bylo oceněno jejich kvalitní zpracování, byly podrobeny kritice, protože se zabývaly otázkami organizačními. To je problém především proto, že obsahové otázky se neřeší již více než dva roky a přitom se na ně váže řada dalších věcí, které bez nich nelze posunout dál. Z debaty k tématu vzešla řada konkrétních námětů i úkolů, jako např. zpracování analýzy potřeb sdružení, která by napřed ukázala, co chceme, než se začneme zabývat tím, jak to uděláme. Jasnější výstupy snad přinese zářijová ČRP. V tomto obsahovém bloku proběhla i debata o podobě ročníku 2009-2010 Mozaiky Pionýra, ve které zaznělo několik podnětných návrhů. Z hlediska obsahu činnosti samozřejmě nemůžeme pominout ani bližší se Poselství 2009 (Mladá Boleslav 25. - 28. 9.), jehož přípravou se ostatně tato česká rada také zabývala. Kromě toho se věnovala i dalším chystaným akcím, jako je

Republikové setkání pionýrských oddílů (Nová Rábyně 22. - 24. 5.) a Bambiriáda (4. - 7. 6.) či připravovaná republiková finále Pionýrského Sedmikvítku.

Součástí programu byl jako obvykle i ekonomický blok, ve kterém tentokrát byla řada zásadních témat. Byl schválen aktualizovaný rozpočet Pionýra na rok 2009 i účetní závěrka za rok 2008 (ta je mimo jiné i součástí Výroční zprávy Pionýr 2008, jejíž návrh, odlišný od minulých roků, kdy byla zároveň nástěnným kalendářem, byl také projednán a schválen). Delegáti byli také seznámeni s výsledkem auditu za rok 2008, který proběhl bez závad.

Jakub

VS ČRDM přijalo tři nová sdružení

Na 30. Valném shromáždění České rady dětí a mládeže (ČRDM), konaném 9. dubna 2009, byly mezi členská sdružení České rady přijaty tři nové organizace - Tercia Volta, SPEKTRUM - rada dětí a mládeže Zlínského kraje a Erasmus Student Network Česká republika, o. s. Počet členských sdružení ČRDM se tím zvýšil na nyníjších 96, včetně osmi krajských mládežnických rad.

Tercia Volta je dobrovolným zájmovým spolkem, podporujícím šest dětských a mládežnických pěveckých souborů. SPEKTRUM v současné době zastřešuje devět dětských a mládežnických organizací. Erasmus Student Network ČR je sdružením podporujícím mobilitu studentů VŠ a snaží se zvyšovat povědomí o možnostech studia v zahraničí. Delegáti 30. VS ČRDM rovněž vyslechli informace představenstva, kupř. o činnosti Kanceláře ČRDM a několika pracovních skupin České rady. Ředitelka kanceláře Michaela Přílepková v této souvislosti apelovala na zástupce sdružení, aby jejich spolky využily šance navrhovat konkrétní regionální politiky a úředníky na udělení Ceny Přístav. ČRDM tímto oceněním projevuje uznání lidem, kteří nad rámec svých obvyklých pracovních povinností vycházejí vstříc potřebám dobrovolné práce s dětmi a mládeží. Aleš Sedláček poté seznámil přítomné s prioritami ČRDM na letošní rok. Z krátkodobých cílů vypíchl zájem o znění vybraných legislativních norem - konkrétně zákona o veřejně prospěšných organizacích a zákona o dobrovolnictví - a také projekt Klíče pro život.

K zákonu o dobrovolnictví podotkl, že ani jeho zatím poslední navrhovaná novelizace přes určitý pozitivní posun nenaplnuje představy zástupců dětských sdružení. Ministerstvo vnitra podle něj sice respektuje usnesení vlády, že má uznat dobrovolnictví i na členském principu, což je případ dobrovolníků pracujících

s dětmi a mládeží, pokud jde o odpovídající benefity, zůstávají tito ve srovnání s jinými pořád ještě dobrovolníky „druhé kategorie“. ČRDM návrh připomínkovala - a trvá na úplném zrovnoprávnění svých dobrovolníků s ostatními.

Projekt Klíče pro život, odstartovaný v dubnu, obsahuje mj. i část týkající se neformálního vzdělávání a jeho (celospolečenského) uznávání - právě tento úsek je vztažen k sebezdokonalování vedoucích dětských sdružení, instruktorů, lektorů. „Jde o to, aby kompetence, které vedoucí nabudou v systému neformálního vzdělávání, byly přímo propojitelné s formálním - a uznatelné na trhu práce,“ vysvětlil podstatu ambice vkládané do projektu Aleš Sedláček. Ke krátkodobým prioritám, schváleným 30. VS ČRDM, se dále řadí předsednictví ČR v radě EU, vstup do Evropského fóra mládeže a posilování spolupráce s ním, Bambiriáda, pojištění, projekt prevence sexuálního zneužívání dětí. Nás se to týká, mediální prostředky ČRDM (časopis Archa, server Adam) či projekt Město dětem, usilující o spolupráci se Svazem měst a obcí.

K výstupům jarního valného shromáždění České rady patří i schválení upraveného rozpočtu na rok 2009 nebo výroční a hospodářské zprávy za rok 2008. Pavel Zdráhal (Jihomoravská rada dětí a mládeže) na něm rovněž přednesl kompromisní návrh krajských rad začleněných v ČRDM na změnu stanov České rady. Návrh, předložený komisí pro stanovy, předpokládá vznik Komory krajských rad (KKR) v rámci ČRDM. Obecné principy, jež by měly být podle zmíněného návrhu součástí stanov, zahrnují požadavek na členství v KKR pouze té krajské rady, jež je členkou ČRDM, v jednání KKR odkazují na (budoucí) jednací řád Komory, stanoví, že ta se schází nejméně dvakrát ročně, a ustavuje osobu mluvčí(ho) Komory krajských rad s oprávněním za ni vystupovat. Jubilejní Valné shromáždění České rady proběhlo věcně, svižně a nekonfliktně. (Polemickou diskusi vyvolala vlastně jen podoba novoročenky ČRDM, jejíž součástí byl i papírový pivní tácek.) Do velké zasedací místnosti, provozované Českou radou, se k jednání jak VS, tak i Kongresu ČRDM dostavilo tolik delegátů, že oba orgány byly hned od počátku usnášeníschopné - a to i přes ne příliš šťastně zvolený „velikonoční“ termín.

Jiří Majer, převzato z www.adam.cz, kráceno

Ohlédnutí za Blankou Krtičkovou

„Blanka zemřela...” - tak začínala zpráva v poště. I když tohle sdělení nebylo tak úplným překvapením, oznámení o úmrtí mne ostatně vyvede z míry pokaždé. A vždy, když se dozvím, že někdo zemřel, proběhne mi hlavou kaleidoskop obrázků ze setkání s dotyčným. Zde to - v naprosté většině případů - byly obrázky usmávající se Blanky. Přemítal jsem poté, který byl ten opravdu první.

Prvotní byl asi na nějakém pionýrském sněmování začátkem 80. let. Počáteční oficiální setkání však bylo jistě na jednání předsednictva Městské rady PO SSM, kam jsem jako naprostý elév přišel. Rozhlížel jsem se a uctivě vykal některým „starým pardům” - většina těch lidí byla minimálně o generaci starší a majestátní postava bělovousého a bělovlasého Honzy Kříže jim všem vévodila. Mezi nimi byla i vitální, byť drobná postava Blanky. To už jsem měl za sebou četbu velkých článků v tehdejší „Mladém světě” o pionýrském oddíle Lvíčat. A Blanka byla vedoucí proslulé 3. pionýrské skupiny „Předvoj”, kam „Lvíčata” patřila, a v předsednictvu MR PO SSM byla neoficiální vyslankyní dobrovolných a neprofesionálních pražských vedoucích pionýrských skupin. Tak jsme se stali spolupracovníky. Blanka si však stále udržovala zřejmý odstup.

Později, když jsem se „otrkal”, vedli jsme spolu debaty na různá pionýrská témata, a protože o věcech se nemá jen teoretizovat, sbalil jsem jedno léto pingl a vyrazil do Orlických hor na Panská pole

- tábořiště „Lvíchat” u Rokytnice. Tam jsem nejenom vstoupil do kronik, ale hlavně do kuchyně a ochutnal (i v letech pozdějších) dobrůtky, které Blanka pro „své” táborníky vytvářela. Mňam, ještě nyní se mi sbíhají sliny. Tak jsme se stali více než spolupracovníky a známými - byli jsme druzi, protože se ukázalo, že na mnoho věcí máme podobné názory.

V polovině 90. let se naše cesty rozešly - Lvíčata se vydala jinou cestou. Ale přesto si na ně mohou vzpomenout účastníci republikových Tábornických stezek, jak jako na úspěšné zástupce Prahy, tak jako rozhodčí na kontrolách... A dál pokračovaly i společné hry, soutěže či bojovky s náchoďáky z PT Kamenec a hradeckými pionýry z PT Hvězdička u Slatiny nad Zdobicí, spojené s mnoha pevnými kamarádky vztahy a vazbami. Když ale jednoho dne zavolala a trošku zadrhnutým hlasem řekla: „Ahoj Martine. Krtek je v nemocnici, tak jenom abys věděl...” - rozvinuli jsme tuhle větu oznamovací do rozhovoru a já nakonec skončil na Zálesí „na kafi”, buchtě a dlouhém povídání o životě, zdraví, lidech, hodnotách - bylo toho hodně, ale koneckonců, vlastně jsme jen navázali.

Karel se uzdravil a od těch dob jsme se slyšeli častěji, a tak ji ani nepřekvapilo, když jsem jednou zavolal a konstatoval: „Blanko, budu Karla hecovat, zda by ze spolupráce nepřevzal i vedení naší Mozaiky, prosím Tě, pomůžeš mi trochu ho přesvědčit?”

A při těchto už opravdu zcela neformálních kontaktech, jsem se dozvěděl důvod její určité odměřenosti. V letech 1968-70 pracovala na tehdejší českém ústředí Pionýra, a tak byla během tzv. normalizace také potrestána. Odtud pramenila její jistá ostražitost a zdrženlivost. Bylo toho mnoho, co jsme řekli a asi ještě víc, co jsme si neřekli... a už neřekneme. Škoda, i když jsme ne na všechno měli stejné názory, ba občas i velmi rozdílné, byli jsme schopni si dát přinejmenším jedno: Nabídnout druhému odlišný pohled a předložit ho tak, aby se nad ním přinejmenším zamyslel.

Čest její památce.

Martin

Něco končí, něco začíná

Život člověka i větších společenství, jako je třeba naše sdružení, s sebou nevyhnutelně přináší okamžiky, kdy je třeba se s někým či něčím rozloučit. Pokud ale zároveň přicházejí noví lidé a s nimi nové myšlenky, společenství je nesmrtelné. V poslední době se k nám na Ústředí Pionýra dostalo několik bakalářských a diplomových prací, které jsou ujištěním, že s nastupující generací v Pionýru přichází i dostatek těch nových myšlenek. Zároveň jsou i dobrým dokladem toho, že činnost v Pionýru může být podkladem pro vědeckou práci. Když říkám v poslední době, tak nepřeháním. V devadesátých letech (1993) jsme zaznamenali jednu diplomovou práci, jejím autorem je Milan Hankovec, který psal na téma „Pionýrské hnutí na Strakonicku v letech 1949-1990. Zato v posledních letech se od pionýrů objevily tři nové - 2007 - Jana Janečková: Nové trendy v Organizaci Pionýr, 2008 - Miroslav Chlubna: Informační technologie ve službách vedoucích dětských oddílů, 2009 - Hana Klimecká, Jakub Trnčák: Integrovaní aktivity sdružení Pionýr - projekt Part'áci. Čas od času přijde i někdo mimo sdružení jen tak na konzultaci, jako třeba Jana Hladíková se svou prací Prezentace neziskových organizací a efektivní

získávání finančních prostředků (2008), která ji probírala se zástupci Junáka i Pionýra.

Jsmo rádi, že podobných prací přibývá - jen houšť!

red

Proč to chcete vědět? II.

Volně navazujeme na povídání z minulého čísla, kde jsme poprvé zmínili „Oblastní poradby 2009“ a dění na nich. Protože rozhodně nejde o formální aktivitu - chci se ještě jednou zastavit u anket, které byly významnou součástí programu.

Jejich výsledky byly projednávány i na zasedání České rady Pionýra, respektive na jednání Výkonného výboru ČRP. To zdůrazňuji proto, abych reagoval na občasné posměšné poznámky, že dotazníčky „padnou pod stůl“.

Úvodem shrnutí

Opakovaně zdůrazňovaným smyslem porad je výměna informací mezi „vedením“ a lidmi ze skupin - zpětná vazba je jejich zásadní součástí. A protože ne vždy se všichni vysloví, písemná forma (anketa, dotazník) je již léta osvědčená.

Na poradách jsme se snažili získat informace ke čtyřem jevům, respektive tématům, s těmito výsledky ze všech čtrnácti porad:

Okruh	Počet odpovědí
Mozaika Pionýra	351
SW MONEY	204
práce se závěry z Poselství 2006	328
využití etického zboží	196

Nezbytné zdůraznění

Nevyhnutelně je potřeba zmínit, že dotazníky potvrdily značný smysl pro humor, kterým naši členové disponují a neváhají ho uplatnit... mezi nepřehlédnutelné skvosty podnětných návrhů či konstatování patří například náměty: že účetnictví by se mělo úplně zrušit nebo naopak že si chceme na skupině vést účetnictví sami či konstatování, že o Mozaice Pionýra dosud dotyčný (či dotyčná) ještě nikdy neslyšel.

Skutečnost je prostší

Praktický život je však zpravidla všednější a méně nápadný, než některé vskutku neotřelé iniciativy. O tom svědčila i na řadě porad probíhající věcná, byť někdy ostrá diskuse (například se zástupci olomouckých PS či PS z Liberecka o zúčtování dotací). Vyslovené názory se vždy nesetkávaly s naprostým pochopením (oboustranně), ale i k tomu jsou oblastní poradby určeny. Vždyť představa, že „vše je jasné“ a „vše funguje“, jen těžko odpovídá skutečnosti, a je proto na místě si věci vysvětlovat, ujasňovat a vykládat, napřímo a nikoli prostřednictvím agentury „JéPéPé“ (Jedna paní povídala).

Poselství 2006

Samostatným tématickým blokem bylo i Poselství - a to jednak zpětná vazba k ročníku 2006 a návazně příprava ročníku 2009. Zde proto shrnujeme statistiku odpovědí k nejrozsáhlejšímu průzkumu letošních porad - reakcí k Poselství 2006: jak jsme se s nimi seznámili a naložili.

Jak je uvedeno, šlo se celkem 328 vyplněných dotazníků. Ty byly tématicky členěny do čtyř skupin, z nich si mohl každý účastník poradby vybrat:

Okruh	Počet odpovědí (328 = 100%)
Lidé (zelený)	99, tj. 30%
Organizace (červený)	32, tj. 10%
Činnost (žlutý)	104, tj. 32%
Pionýr (modrý)	93, tj. 28%

Kdo přispěl

Sluší se i poznamenat, kdo pomohl svými odezvami rozšířit okruh odpovědí. Účast na jednotlivých poradách byla - pochopitelně - rozličná, za připomenutí třeba stojí, že úplnou, 100%, měli Zlínští. Nicméně máme v Pionýru 321 subjekt, který mohl vyslat zástupce na tato setkání, možnost využilo 214 z nich, tj. 67%. Celkem se ovšem porad zúčastnilo 454 účastníků, protože řada PS využila příležitost vyslat zástupců více. Mnozí z nich (přes tři čtvrtiny) pak aktivně odpovídali a zapojili se tak do obecného „radění“, což je prima, neboť prokázali, že mají zájem o výměnu informací a věci jim nejsou lhostejné.

Díky.

Martin

Spolu s oblastními poradami navštívil všechny kraje i stánek Mozaika. Vyvolal různé ohlasy, více i méně příznivé. Jeden z nich jsme dokonce dostali do redakce k uveřejnění.

Stánek mozaiky opět zklamal

Zklamán přístupem Stánku Mozaiky se chci podělit se o svou zkušenost i s ostatními čtenáři. Cílem této kritiky je, aby se jeho služby zlepšily a my jsme mohli být spokojeni zákazníci. Na oblastní poradě v Brně jsem na stánku Mozaiky objednal 30 odznaků Pionýra. Stánek sice neměl plný výběr zboží, ale z toho, co jsem viděl, jsme si vybrali. Bylo mi slíbeno dodání odznaků a já se těšil, že naši vedoucí a instruktoři dostanou pěkný jarní dárek. Za pět dní jsem telefonicky sondažoval na Ústředí Pionýra jak to vypadá s mojí objednávkou a bylo mi sděleno, že odznaky už nejsou. Že už nejsou nějakou dobu a než se objednájí u výrobce a než budou k dispozici může trvat také 2 měsíce. Což byl údaj jen odhadovaný. Takže vše dopadlo jako obvykle - nepružně, neochotně.

No nyní to aspoň vím a nemusím každý den očekávat poštáka s balíkem a svým lidem už nic o překvapení neříkám. Škoda, že propagace Pionýra stojí na takovém přístupu. A nikoho již asi nepřekvapí, že na webu Pionýra je katalog propagačních předmětů z roku 2006.

Zdeněk Humpolík
91. PS Hádý

Jedním z důležitých nástrojů pro přípravu Poselství 2009, které by se mělo zabývat především obsahem činnosti v Pionýru, je zpětná vazba a náměty z celého sdružení. Proto byly jednotlivé krajské organizace vyzvány, aby na svých jednáních probraly témata Poselství a výstupy poskytly k dalšímu využití. Zatím tak učinila jedna - Plzeňská krajská organizace Pionýra. Aby bylo vidět, že nejde o žádnou vědu ani složitou rozsáhlou práci, zkrátka že stačí chtít a půjde to, otiskujeme zápis ze schůzky delegátů Plzeňské KOP v té podobě, jak jsme ho dostali. Pár odrážek, které ale jasně ukazují, co pionýrské skupiny v Plzeňském kraji trápí.

Náměty na Poselství 2009 - Plzeňská KOP

V sobotu 28. 3. 2009 se sešli zástupci na Poselství 2009 a zabývali se tím, co chtějí, aby Poselství řešilo.

Objevilo se několikero témat, jako nejsložitější témata vyhodnotili:

- Náборы dětí (tábory, oddíly) - jak na to, kde by mohly/měly být dostupné rady, zkušenosti.
- Více akcí pro 15+ - vyskytla se otázka, zda mají mladí dostatek informací o různých připravovaných akcích; akce jsou dobré pro vzájemné seznamování mezi skupinami.

- Tábory pro vedoucí a instruktory.
- Informační tok směrem k 15+ a instruktorům, týkající se zejména akcí určených pro ně (informace k nim prý často nedoputují).
- Propagace - bavit se o tom, jak se zviditelnit, jak k propagaci využít charitativních sbírek.
- Jednotné oblečení - chtěli by hlavně tričko, mikinu, šátek, kšiltovku; otázka - jaká by měla být cena oblečení?
- Skupiny se mezi sebou málo znají, proto spolu málo spolupracují - nevyměňují si vzájemně informace, názory.
- Různé turnaje mezi skupinami, aby se mezi sebou lépe poznaly.

Další témata, která se objevila, ale více jsme o nich nehovořili:

- Lepší vybavení kluboven (modernější).
- Více akcí, jako je např. „Kytičkový den“.
- Více o nás psát v novinách.
- Větší spolupráce s rodiči (akce pro rodiče a děti).
- Akce pro veřejnost.
- Spolupráce s jinými organizacemi.
- Práce instruktorů na skupině.
- Děti z dětských domovů na táborech.

zapsala Jana Janečková

Sami o sobě, o své činnosti

V duchu jednoho z hlavních cílů Poselství 2006, že Pionýr bude v roce 2020 znám obsahem své činnosti široké veřejnosti, připomínáme tradiční soutěž o ceny, podporující propagaci naší činnosti na úrovni pionýrských skupin.

- Máte internetové stránky?
- Posíláte zprávy do místního zpravodaje, rádia či dalších médií?
- Vydáváte výroční zprávy?
- Vyrábíte a rozdáváte letáčky, pozvánky na akce?
- Máte vlastní propagační předměty, například oddílová trička?
- Přispíváte do Mozaiky Pionýra?

Pokud jste alespoň na jednu z předchozích otázek odpověděli ano, je právě pro vás určena soutěž Sami o sobě, o své činnosti.

Do konce září je třeba přihlásit ukázky vašich prezentačních aktivit do soutěže (zaslat je na Ústředí Pionýra) a pak už si jen počkat na výsledek.

Nejde o nic navíc, jen pošlete

do soutěže to, co stejně děláte, a pomějte se ostatními pionýry! Více informací najdete na adrese samiosobe.pionyr.cz.

Aprílové rozuzlení

Začalo to spadlou trolejí v Heřmaničkách na železniční trati Praha - České Budějovice, pokračovalo v sobotu demolicí tří vypínačů, vzpourou měřicího zařízení, a končilo skoro hodinovým výpadkem počítače v okamžiku tisku diplomů - jako by si se šestnáctým ročníkem uzlařské soutěže O Putovní pohár Zlaté Růže ještě zahrával čtvrteční apríl. Přesto přece jen nakonec nad technikou zvítězili lidé a na osmdesát účastníků odjíždělo v neděli 5. dubna 2009 z Českých Budějovic spokojeno.

S vidinou obhajoby obou putovních pohárů (za štafety i celkovou soutěž) přijeli do Českých Budějovic jako první jindřichohradečtí pionýři. Konkurenci se jim měly stát dvě tábořské výpravy, 19. pionýrské skupiny a církevní základní školy Orbis Pictus - a tak se také opravdu stalo: napínavá soutěž neměla rozuzlení až do posledního uzlu. Zatímco vítězství v kategorii Zlatý turban zajistil Pavel Vácha třetí místo pro tábořské pionýry, o celkové prvenství se rozhořel lýtý souboj. Oba favorité vyhráli po jedné kategorii (tábořská Erika Žuková Uzel přátelství a jindřichohradecký Adam Domanický Uzel lásky) a o vítězi rozhodovalo pořadí na dalších místech. V něm nakonec byli o pouhé dva body lepší táborští školáci - takhle těsné vítězství pamatuje soutěž naposledy v roce 2005. Galerii vítězů doplnili Miroslava (Uzel dobrého skutku) a Zuzana Sedláková (Diamantový uzel) z PTO Orion Litoměřice a domácí Kateřina Vávrová v memoriálu Petra Jiříčka (Veteráni).

Pionýrská skupina 8. března Jindřichův Hradec vybojovala alespoň dílčí úspěch v závodech štafet a odváží si domů menší z putovních pohárů; suverénem letošní sezóny se ovšem stala Zuzana Sedláková z PTO Orion Litoměřice, která kromě své kategorie vyhrála i všechny zbývající doprovodné závody (uzlování poslepu a superfinále), navrch přidala nejlepší čas soutěže a historický rekord kategorie s časem 11,71 vteřin.

Přátelé, dokážete za jedenáct vteřin uvázat alespoň jeden ze šesti „tábořnických“ uzlů?

Se všemi účastníky letošního ročníku uzlařské soutěže se rozloučila večerní pohádka a ráno tradá domů. Výpravám přejeme šťastnou a snad již nerušenou cestu a vás ostatní již nyní zveme na 17. ročník, který se uskuteční v dubnu 2010 záhy po velikonocích opět v Českých Budějovicích. Všichni pořadatelé se těší na vaši účast!

Kompletní výsledky soutěže najdete na adrese turbanek.jihocesky-pionyr.cz

Michal Houda - "Houdík", Jihočeská krajská organizace Pionýra
foto: Radek Tichý

O soutěži

Uzlařskou soutěž „O putovní pohár Zlaté růže“ založil v roce 1994 jindřichohradecký pionýrský turistický oddíl Zlatá růže, po kterém je soutěž i pojmenována. Již během několika prvních ročníků získal vysokou prestiž nejen mezi pionýrskými oddíly, ale i v ostatních organizacích; soutěže se v minulosti i dnes účastní oddíly Pionýra, Zálesáka, ČTU a dalších dětských organizací. V roce 2004 se soutěž poprvé konala v Českých Budějovicích, kde ji organizačně zajišťuje Jihočeská krajská organizace Pionýra. V roce 2009 proběhl její 16. ročník.

Jeden den na výměně

Let media show your opinion

V minulém čísle Mozaiky Pionýra jste se dočetli, že v březnu proběhla v pionýrském objektu Jizera mezinárodní výměna s názvem Let Media Show Your Opinion. V rámci jejího programu se setkali lidé ve věku 15 až 26 let ze Slovenska, Dánska, Rakouska, Lotyšska a České republiky, a pod mottem „Necht' media ukáží tvůj názor“ měli během jednoho týdne možnost se něco naučit a vyměnit si zkušenosti v oblasti médií, respektive psaní článků, tvorby videa, tvorby audia a využívání moderních technologií. Jako téma si jednotliví účastníci zvolili konkrétní problémy mladých lidí v dnešní „evropské“ společnosti. Prostřednictvím tohoto článku se vám pokusíme přiblížit, jak takový jeden den na mezinárodní akci vypadá.

Ráno, jsme se stejně jako ve dnech minulých sešli všichni na snídani a s nadšením jsme očekávali, co nám dnešní den přinese. Přečetli jsme si čerstvý výtisk projektových novin, které vytvořila mediální skupina ze dne minulého. Bylo v nich popsáno, jak jsme v rámci teambuildingových aktivit bojovali s lyžemi a snowboardy a jak jsme večer připravovali dotazníky na porovnání našich názorů s veřejností v našem okolí. Po snídani jsme se sešli na zahájení dnešního programu. Na úvod jsme si zahráli takzvaný energizer, neboli hru, která nám rozproudila krev v žilách. Poté jsme vyhodnotili zábavnou formou den minulý. Na barevné papíry jsme psali, co se nám líbilo, a lepili jsme je do plánu na flipchartu. Vznikla z toho taková pestrobarevná mozaika, kterou si lektori projektu prohlédli, aby mohli ty dny následující vylepšit. Polepený papír zůstal k dispozici na stěně, abychom i my, běžní účastníci, měli možnost vidět pozitivní i negativní hodnocení našich kamarádů.

Dopoledne jsme dále měli na programu tzv. problem solving exercise (cvičení na řešení problémů), které bylo posledním krokem ke stmelení našich pracovních skupinek. Jednalo se o hru, kdy jsme měli za úkol přemístit celou naši skupinku na druhou stranu pavoučí sítě skrze jednotlivá oka tak, abychom se sítě nedotkli a nevzbudili obrovského pavouka. Navíc každé oko sítě bylo natolik zvláštní, že když jím již někdo prolezl, zavřelo se a tudíž zbývalo stále méně prostoru pro průchod. Nakonec jsme to ale se zapojením všech zúčastněných zvládli. Druhou aktivitou

dopoledne byl nácvik tiskové konference. Zítra totiž máme v plánu vyrazit za ředitelem odboru školství na krajském úřadě v Liberci a tak je potřeba se na to přichystat. Přípravu jsme provedli formou hry, kdy jsme představovali novináře na tiskové konferenci a tři účastníci představovali politiky, kteří odpovídali novinářům na dotěrné dotazy. Navíc se ještě po každé odpovědi politika hlasovalo, jestli jsou novináři spokojeni s kvalitou odpovědi. Pokud ano, politik zůstává ve funkci, pokud ne, politik z funkce odchází a tážající se novinář ho nahrazuje v jeho funkci. Cvičení to bylo velmi zajímavé, měli jsme možnost si vyzkoušet, jaké je to ptát se na oficiálním fóru, ale zároveň jsme se i pořádně zapotili při odpovídání na otázky.

Naplnění novými zkušenostmi jsme pak vyrazili na oběd, abychom naplnili i naše břicha. Po krátké polední pauze jsme vyrazili do města. Zde jsme měli před sebou náročný úkol, a to uspořádat v Jilemnici dotazníkový výzkum na základě námi připravených otázek. Ten proběhl bez jakýchkoliv problémů. Ti, co nemluví česky, měli věty připravené na papírcích, tudíž to bylo místy i velmi komické.

Večer jsme ještě jako doplňkový program fotili komix na téma „proč je dobré dodržovat pravidla“. Celý den byl sice trochu náročný, nicméně jsme se všichni něco nového naučili či si vyzkoušeli. Každému můžeme podobné aktivity jenom doporučit.

účastníci akce

Březen 2009, Horní Sytová

Poselství pro poselstva, a nejen pro ně

To právě a jediné poselství českého krále Jiřího neslo do Evropy 15. století poznání o zemi, kterou si mnozí představovali jako kacířskou a nebezpečnou. Družina pana Lva z Rožmitálu svůj úkol splnila, i když se nepodařilo to nejdůležitější - spojit evropské země proti osmanskému nebezpečí. Naproti tomu je to dnes právě Turecko, které patří mezi země usilující o přijetí do Evropské unie! Inu, svět se mění. A naplní-li se vize amerického prezidenta Baracka Obamy, může se svět 21. století změnit ještě více - k lepšímu, jak mnoho lidí doufá!

A tak se i vy můžete ptát, co vám přinesla vaše malá poselstva? Byla to sice jen hra, ale i ta vám měla přiblížit naši Evropskou unii a země v ní spojené. Vždyť poznání je důležitý prvek pro sblížení nejen ve vašem pionýrském kolektivu, ale i v životě lidí na planetě Zemi. V tom byste měli pokračovat i o prázdninách, ať na táborech, při putování nebo o dovolené s rodiči. Vždyť právě léto je doba, kdy se hodně cestuje.

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Poselstvem nekončíme

Byla to taková náhoda, nebo jak to nazvat. Dohadovali jsme se o naší účasti v Poselstvu krále Jiřího, a najednou padla otázka: Co bude až hra skončí? Stačí dodat - prázdniny na krku a s nimi náš plameňácký tábor. Vlastně jsme letos pozapomněli, jak nebo na co tábor zaměříme. Já vím, že vy jste lepší! Nehráli jste poselstvo a pilně připravovali táborovou hru, putáky, bojovky a kdovíco ještě.

Povídali jsme si o tom s mojí zástupkyní Míšou jen tak ve dvou. Že by to mohlo být překvapení na závěr poselstva. Nakonec se to povedlo! Vzpomněl jsem si, že jsem kdysi jako pionýr hrál s naším oddílem hru o Kolumbově cestě do Ameriky. Plnili jsme různé úkoly a tak si „jako“ vydělávali na potřebné věci na cestu, dokonce i na čluny, vybavení, děla, zásoby, zkrátka na všechno. Vedoucí nám udělali „peníze“ a kartičky, na nichž byly ony potřeby nakresleny.

Družiny se staly posádkami tří Kolumbových lodí. My jsme problém s naší čtvrtou družinou, Sportáky, vyřešili tak, že jsou piráty, kteří se budou ostatním snažit cestu do Ameriky zmařit a všelijak ztěžovat. Podrobnosti vám tu psát nebudu. Kdyby se vám náhodou tenhle nápad líbil, jistě si poradíte podle sebe a svých možností.

Jo! Opravdu skončíme na vodě. Na táboře máme čtyři velké pramice a hodně vody okolo!

Oddílák Boubín

Jedete na setkání ke „Slapskému moři“?

Tak tenhle dotaz je určen především poselstvům, i když samo republikové setkání může leckčím překvapit i ty kolektivy, které se hry nezúčastnily. Ukázalo se to už před dvěma roky v České Kanadě, kam přijeli účastníci hry Signály z vesmíru (SIZVES). Jejich kosmické tréninky se líbily tak, že se do nich pustili i další odvážlivci.

Nezapomeňte proto svá poselstva řádně vybavit, jak vám bylo doporučeno v úkolech pro jednotlivé etapy. Vyrobili jste si nějaké brnění, přilby rytířské nebo zbraně, možná i šat pro „paní a panny“ z vaší rytířské družiny? Právě tím byste se měli na setkání pochlubit a účastnit se některých her a klání či slavností!

A co když se tam objeví sám panovník, Jeho Milost král Jiří? Sluší se objevit před ním v tom nejparádnějším odění i vystrojení!

(Zaslechnuto!)

Robin a Pát'a - „Kolumbovou stopou“

Zahrajte si

Jednoduše a rychle

Občas se stane, že v programu schůzky, ale i vycházky či na táboře něco nevyjde, a co teď? Tady je hra - vycpávka. Sestavíte dvě družstva, která se rozestaví proti sobě asi tak 15 metrů. Mezi nimi označíte půlící čaru a na ní umístíte, co máte po ruce nebo mají pionýři s sebou - čapky, šátky, krabice s jídlem atp. Vystačíte si i s kameny. Věcí musí být tolik, kolik je proti sobě dvojic.

Na znamení se páry proti sobě rozeběhnou a snaží se předmět - věc získat a odnést zpět na výchozí postavení. Vítězí družstvo, které získalo více předmětů.

Sbírání brambor

I když je tak hra nazvána, místo pravých brambor můžete použít míčky nebo kameny, či jiné předměty. Na zemi označíte kruhy asi o průměru 2 metry, do každého nasypete stejný počet brambor. Sběrači stojí uprostřed kruhu se zavázanýma očima a mají buď košík nebo nějakou tašku, případně i šátek. Na povel začnou sběrači sbírat brambory, vítězí ten, kdo nasbíral nejvíce. Určit můžete časový limit pro sbírání, nebo hru ukončíte, když první z hráčů prohlásí, že už má nasbíráno.

Běh po třech

Vysvětlení je jednoduché: běhají vždy dva hráči, ale sváží si šátkem k sobě po jedné noze. Jeden levou, druhý pravou, takže mají tři. Vytvořené páry spolu soutěží v běhu na asi 10 metrů, nebo jak je libo. Podle počtu účastníků a prostoru, kde se soutěží, může mít závod jedno či více kol.

připravil Očko

ilustrační foto

Sami o sobě

Pro děti i pro pamětníky

Celé dopoledne 4. dubna na dopravním hřišti u mateřské školky probíhaly cyklistické závody v jízdě zručnosti. Hlavním rozhodčím byl Václav Lisý, kterému pomáhali naši instruktoři. Na vyhodnocení jednotlivých kategorií se podíleli se skupinovou vedoucí i zástupci městské policie. Vítězi všech tří kategorií se stali sourozenci Němcovi.

Místní Dům dětí v Hrádku téhož dne patřil celé odpoledne bývalým pionýrským vedoucím. Dva z nich oslavili 80. výročí svého narození. Povídání nebralo konce. Pozitivní je, že účastníci mají stále zájem o dění na pionýrské skupině.

Vlasta Vasková, Pionýr Hrádek

Hrádek

např.: Letní tábor Loužek, víkendové zájezdy, akce na dětský den a pohádkový les, sportovní dny (dokonce máme i možnost jezdit na čtyřkolce), Bambiriáda a spousta jiných akcíček.

Tereza Čejková a Petr Halada, Foto Martin Recman a děti PS Kamýk nad Vltavou

Šternberk

Herní maratón

Proběhl 22. března v klubovně PS Plejády Šternberk. Na třicet hráčů s věkovým rozmezím 50 (!) let se sešlo nad deskovými hrami. K výběru měli žhavé novinky, ale i osvědčenou klasiku. Největší pozornost si zasloužila Doba kamenná a hlavně Ubongo, dramatická byla tříhodinová partie Osadníků z Katanu. Akce se všem zúčastněným líbila a opět potvrdila, že kdo si hraje, nezlobí.

Petr Marchovský, PS Plejády Šternberk

Kamýk nad Vltavou

Zasněžení Kamýčáci

Lyžovat v Kamýku nad Vltavou se moc často nepovede, sníh se tu nikdy dlouho neudrží. Proto se před třemi lety rozhodla zdejší PS, že naučí kamýčké děti lyžovat.

Od 7. do 14. února vyrazilo 51 účastníků tábora na pionýrskou základnu Jizera u Jilemnice, kde je skvělé ubytování i kuchyně. Sněhu bylo dost, takže jsme každý den vyjeli na blízké kopce. Nejsou to žádné velikány, ale slušně se na nich zalýžovat dá. Zřídili jsme výukovou školku pro začínající, školu pro nové snowboardisty a závody pro zdatné lyžaře. Večery byly vyplněny soutěžemi a turnaji v deskových hrách. Jeden den jsme věnovali výletu do libereckého IQ parku a bazénu. Týden radovánek rychle uplynul a my se museli s Jizerou rozloučit. Ale jenom na rok, v únoru 2010 pojedeme znovu.

Klubovny ze staré pošty

Naše nynější klubovny jsou v prostorách bývalé pošty, zrekonstruované obcí Kamýk nad Vltavou. Dnes mají nová plastová okna, podlahové krytiny i rozvody elektřiny a světla. Obě klubovny jsou vybaveny nábytkem. Jako dar od svazu důchodců nám byla věnována LCD televize. Máme zde možnost prostorového ozvučení, dataprojektoru a plátna, pomocí kterých se účastníme hry Poselstvo krále Jiřího. Sledujeme zde také různé filmy a pohádky. Když se vydáme do tělocvičny nebo na hřiště, jsme vybaveni míči a dokonce i lezeckou sítí. Čaj si vaříme v naší rychlovarné konvici a máme i hifi věž. U deskových her se pobaví celý oddíl i s vedoucími. Pořádáme spoustu akcí, patří mezi ně

Šenov

Puzzliáda 2009

V sobotu 28. dubna pořádala PS Šenov další ročník „Puzzliády“. Své bystré oči si přišlo vyzkoušet celkem 128 soutěžících, z pěti pionýrských skupin - PS Beskyd, PS Těpěra, PS Paskov, PS J. A. Komenského a PS Šenov. Soutěžilo se v šesti kategoriích, v každé se skládalo puzzle o jiném počtu dílků. Na tři nejrychlejší z každé kategorie čekala odměna v podobě diplomu, puzzle, sladkostí nebo pionýrských předmětů.

Zatímco se v malé tělocvičně všichni v tichosti soustředili na své „puzzlíky“, ve velké tělocvičně čekal na soutěžící doprovodný program.

Někteří se trápili nad hlavolamy, jiní trénovali skládání puzzlí, modelovali z plastelíny, házeli šipkami na terč, hráli twister, stříleli na bránu, trefovali se do koše nebo si házeli ringem. U dalšího stanoviště jsme vyráběli svou vlastní skládačku z lékařských dřevěných špachtlí za pomoci ubrouskové techniky. Byly k nahlédnutí i kroniky z táborů, promítali jsme videa a fotky z našich akcí a odvážlivci si mohli vyzkoušet taneční podložku „Dance Pad“. Nezapomněli jsme ani na blížící se Velikonoce a tak si každý mohl ozdobit vyfouknuté vajíčko. Letošní početné úspěšnou Puzzliádu už máme za sebou a do té příští musí někteří z nás pořádně potrénovat.

Veronika Perzynová, PS Šenov

Ústecký kraj

Na Ústecku hráli vybíjenou

„Chomutov, do toho!!“ nebo „Kdo neskáče, fandí Ústí, hop hop hop!“ i tak zněly povzbuzující hlasy fandícího kotle Chomutováků při zápasech na krajském turnaji ve vybíjené. Pořadatelé z PS Václava Řezáče, Klášterec nad Ohří, připravili ve dnech 27. - 29. 3. již tradiční a velmi úspěšnou sportovní akci. Zúčastnilo se na sto dvacet dětí a vedoucích z PS Dravci (Ústí nad Labem), PS Dubí a PS Chomutov. Během soboty se odehrály všechny zápasy a večer jsme se mohli bavit soutěžením, zpěvem i tancem. Na pátečním slavnostním zahájení i na nedělním vyhlášení výsledků nás navštívil i Pionýrský pes, který rozdával vítězům zaslužené odměny. Všichni účastníci se jistě vyřádili a jsme rádi, že nedošlo k žádným vážnějším úrazům. Rozhodně chceme přijet i za rok a zase to všem nandat!

Pionýři z Chomutova

Zborovice

Deštivá víkendovka

Z původního názvu „Víkendovka na sněhu“ zůstalo jen velmi málo, o tom jsme se přesvědčili, sotva jsme v pátek 6. března vystoupili z vlaku na nádraží v Rajnochovicích.

„Prší, prší, jen se leje...“ mohla být ústřední písnička celého víkendu. Ale ani stálý déšť nevzal úsměvy na rtech čtrnácti účastníkům.

Hned po příjezdu jsme si užili menší povodeň - to, co se na nás valilo s kopce, se dalo přirovnat k běžnému potůčku. Provozky deště s občasnými přestávkami se valily po celý víkend. I přesto (nebo právě proto) jsme stihli odehrát turnaj v pexesu, zahráli jsme si Aktivitu i Osadníky, zpívali při kytáře, vyprávěli si pověsti i příběhy, modelovali z rychleschnoucí hmoty a zdobili své výrobky glazurou, kreslili barvičkami na textil...

Nedělní balení se neobešlo bez škemrání těch nejmenších, ať tady ještě zůstaneme aspoň jeden den. Ale nakonec jsme přece jenom odjeli a odpoledne na nádraží ve Zborovicích vysedla parta unavených, ale roztvářených, tak trochu zablácených a dost pomalovaných odvážlivců, kteří snad všem nevěřícím zase jednou dokázali, že počasí je to poslední, co by nám mohlo pokazit dobrou náladu.

Pokoušíme jaro

Jak jinak se dá říct domu, když se na první jarní schůzce vydáme do terénu a - podle úkolů Poselstva - „honíme vlka“ i přesto, že celé dopoledne pršelo. Další schůzku jsme zahájili v místnosti,

mladší členové oddílu se chvíli věnovali práci se Zápisníkem zvířátek, zatímco starší si zahráli „náš Twister“. Je skutečně náš, říkáme mu podle svého - Plátýnko - před pár lety ho vyrobili bývalí členové oddílu a slouží nám dodnes. Druhou část schůzky jsme opět trávili venku. Před klubovnu jsme si vyzkoušeli pétanque - poprvé, ale určitě ne naposledy.

Lenka Sakařová, PS Zborovice

Noc s Andersenem

Letos jsme se i my, jako první pionýrská skupina, zapojili do této mezinárodní akce. Do programu se zapojilo 46 účastníků, navštívit nás přišlo sedm hostů. Děti, rozdělené do čtyř skupin, nejprve vytvářely pohádkové koláže a vymýšlely k nim příběhy, zahrály si speciálně připravené pohádkové aktivity. Vyzkoušely si také terénní poznávací hru po Zborovicích, kreslily svůj strom Pohádkovník a chatovaly s ostatními účastníky této akce. Z knihy pohádek H. Ch. Andersena nám přišli čist pan

starosta, paní ředitelka, bývalá paní učitelka češtiny a předseda školské a kulturní komise OÚ. V noci se školní chodby rozzářily světýlky svíček a děti procházely školou, v níž čekaly pohádkové postavičky se svými úkoly. Na konci cesty pak všechny uvítal ve své pracovně samotný Andersen, který účastníkům předával pamětní listy a pohlednice, jeho asistentka je ozdobila pamětní stužkou. Když se přehoupla půlnoc, vyslechli si malí účastníci ještě neobyčejné čtení na dobrou noc. Usínat při četbě dosud nevydané knihy v podání úspěšného leteckého modeláře, medailistky ze soutěží ve společenských tancích, vítězky literární soutěže, vítězky matematické soutěže a mistryně republiky v atletice, to už je přece něco!

Sobotní ráno nás uvítalo sluníčkem, a proto věříme, že z vyrobených housenek, které vznikaly v naší ranní dílničce, se vylihnou noví motýl - Andersenák. Ještě pár písniček s kytarou a předání CD s fotkami, které budou dětem určitě společně prožité chvíle připomínat.

Lenka Sakařová a Zuzka z Mlád'at PS Zborovice

Všechno nejlepší!

1. 5. slaví Eva Krausová z PS Trutnov (Královéhradecká KOP) své 50. narozeniny.
5. 5. slaví Alena Provazníková z PS Polička (Pardubická KOP) své 50. narozeniny.
10. 5. slaví Jaroslav Hinterholzinger z PS Ptáčata (Plzeňská KOP) své 50. narozeniny.
12. 5. slaví Jana Spáčilová z 502. PS Kamarádi (Jihomoravská KOP) své 50. narozeniny.

Blahopřejeme a přejeme hodně zdraví, štěstí a radosti z další práce v Pionýru.

Stejně jako v celé Mozaice Pionýra, která je otevřená vašim námětům, i zde se mohou objevit vaše příspěvky. Víte-li o někom, komu byste chtěli popřát k narozeninám, pošlete nám s předstihem základní informace (viz uvedený přehled) a o jeho výročí se dozvědí všichni naši čtenáři.

Otázky a odpovědi,

výchozí podklad k psaní na pokračování o skautingu - dnes se k nim vracíme, ale už je zřejmé, že se nám nepodaří (pro reakce na celé téma) vyčerpat celý připravený seriál v tomto ročníku. Přesto se ještě pokoušíme zařadit ty, které považujeme za (myšlenkově) nejpotřebnější.

Sto roků tradice - to je úctyhodné, ale mnoho se za tu dobu proměnilo. Jak reagovalo skautské hnutí v průběhu své historie na změny životního stylu a názorů mladých lidí?

Ideály, se kterými se skauting rodil, jsou neustále prověřovány. U části členstva a činovníků se vždy projevuje jistý konzervatismus, odpor ke změnám. Důvodem je sentiment a úcta k tradici. Vše je však v pohybu: svět se stále mění. Mění se také životní podmínky lidí. Velmi silně se změny nálad a představ o aktivním životě ve společnosti projevily například v průběhu šedesátých let 20. století. Toto období lze dokonce nazvat „revoltou mládí“ proti zaběhaným pořádkům a způsobům „řízení“ světa. Ve srovnání se svými vrstevníky, prvními skauty před sto lety, rovněž tak s „rebely“ šedesátých let 20. století, žijí mladí lidé dnes, na počátku třetího tisíciletí, úplně jinak. Zastávají jiné názory, uznávají odlišné hodnoty, uplatňují jiný pohled na samotný skauting. Krom stále platných ideálů od něho očekávají naplnění svých současných zájmů a potřeb. Skauting ve své historii více méně dokázal na probíhající změny reagovat. Někdy sice se zpožděním, po velkých diskusích, střetáváních různých názorových proudů, ale vždy nakonec úspěšně. Ostatně na společenské změny a měnící se představy a požadavky mladých lidí však musí aktivně reagovat každé hnutí či organizace. Je to otázka jejich přežití.

O skautském hnutí je známo, že ctí svoje základy a principy, přesto: za sto let jistě proměny nastaly a jednodušnost není úplná - co si za tím představíte?

Výchozí ideály skautingu, jeho základní identita, neztratily nic na své přitažlivosti. Ale jistě: je zcela přirozené, že sto roků přineslo změny, zde jsou doklady. Již dříve jsme uvedli, že pro siru R. Baden-Powela byli v samém začátku mj. inspirátory W. A. Smith, z organizace „Boys Brigade“, a E. T. Seton, autor knihy „Svítek březové kůry“. Proto se dá říci, že ve skautingu jsou od začátku založeny dvě myšlenky, které se vzájemně prolínají, jedna druhou částečně překrývají (a pochopitelně ovlivňují). Ale z té druhé - vycházející z myšlenek E. T. Setona - se nakonec vyvinulo

i další svébytné hnutí. A to přesto, že „tvrdohlavý Skot“, jak se občas Setonovi říká, sám zprvu věřil (i proto souhlasil, aby R. Baden-Powel přenesl řadu jeho myšlenek a námětů do skautingu) v možnost soužití obou proudů v rámci jedné organizace. Posléze však pochopil, že to úplně nepůjde, a pracoval na rozvoji samostatného hnutí Woodcraft, což je program činností pro mládež inspirovaný zvyky indiánů (Woodcraft - The Woodcraft League neboli Liga lesní moudrosti). Jde o hnutí, které si je se skautingem velmi blízké a přece se zřetelně odlišuje. Jiná „vnitřní debata“ se ve skautské praxi vede mezi působením „dvou škol“, tedy - dvou „směrů“ skautingu. První se zaměřuje na pedagogiku. Určitě i proto, že zpočátku byl skauting z hlediska vedení v rukou učitelů. Tento směr vyžadoval hlubokou osobní oddanost „věci“ a byl vysoce duchovní formou skautingu, která kladla důraz na těžce změřitelné hodnoty.

Druhá škola (nebo směr) je daleko věcnější a praktičtější. Zdůrazňuje spíše výkon a další ukazatele, které lze změřit relativně snadno. Hlavním kritériem byl úspěch. První myšlenkový směr, zabývající se uvědoměním, chce skautům pomáhat dělat správné věci. Druhý „se spokojuje“ s děláním věcí správným způsobem. Výsledkem těchto škol nebo směrů je buď mladý člověk s vyššími duchovními vlastnostmi, zaměřený na svůj vnitřní růst a nebo člověk, který je rovněž dobře vychovaný, oddaný, a také výkonný a schopný.

Tyto dvě koncepce představují nejen rozdílné metody, z nichž první se soustřeďuje na vzdělávání a výchovu a druhá na výcvik, ale také naprosto rozdílné koncepce týkající se úlohy dospělých v hnutí. V minulosti byly diskuse mezi zastánci obou tendencí vyhraněnější, dnes se uvádí, že oba směry jsou v podstatě správné a potřebné. A praxe skautingu je tak nestaví do polohy „buď a nebo“, nýbrž se snaží je spojovat.

Z toho je patrné, že přes nespornou nedělitelnost a snahu o celistvost je skautské hnutí vícevrstevnaté - prokázalo za léta své existence schopnost přizpůsobovat své zásady probíhajícím změnám v životě společnosti a mladých lidí, osvědčilo schopnost reagovat na odlišné kultury, tradice a potřeby.

Mnoho lidí - i mimo „svět“ sdružení dětí a mládeže - se ptá: Má skauting budoucnost?

V roce 1912, tedy ve stejné době, kdy A. B. Svojsík poprvé o prázdninách vyrazil tábořit, postěžoval si Walter Rathenau (německý státník /1867- 1922/ - více blíže např. www.rozhlas.cz/brno/upozornujeme/_zprava/383749), že „... svět jako by se stal tekutým a rozplýval se v rukou. Všechno je dovoleno, všechno je žádoucí, všechno je dobré. Kdo poučí pochybujícího člověka této doby, co smí cenit, milovat, žádat, o co smí usilovat?“ V zájmu každého jedince a lidského společenství jako celku je, aby dokázali v dnešním složitém světě znovu objevovat hodnoty, jež sobecký způsob života zdánlivě převládal. Budoucnost světa je bez nadsázky v rukou mladých lidí. Skauting představuje i přes velkou členskou základnu početní zlomek mládeže celého světa. Zdá se, že se svými ideály skauting pluje proti proudu. Přesto je silný svými myšlenkami, jež neztratily smysl a schopnost znovu a znovu oslovovat mladé lidi. To, zda se skauting dožije další stovky v té podobě, jak je například vnímán u nás - tedy jako hnutí založené na duchovních hodnotách a křesťanských základech - záleží na tom, zda si je i nadále uchová a dokáže přesvědčit nejen mladé lidi, že to jsou nejen principy nutné k zachování lidské civilizace, ale že jsou také pro jejich nositele významným přínosem a obohacením jejich vlastního života. Problém skautingu není v tom, že by neměl co nabídnout. Ani v tom, že by jej už dnešní mládí a dospívající nepotřebovali. Slabou stránkou skautského hnutí může být jen zdánlivá „nesrozumitelnost“ jeho ideálů, smyslnosti nabízeného programu a hlavně nesmělost při oslovování potenciálních členů.

Lidská duše a její potřeby se za uplynulá staletí nestačila až tak proměnit jako svět kolem nás. Historická zkušenost dokládá, že lidstvo vždy po čase začne postrádat duchovní ukotvení a pak znovu objevuje ty nejčistší ideály. Hodnoty založené na lásce, přátelství, navíc spojené s hledáním hlubších souvislostí, jsou nenahraditelné a natolik spojené s lidskou existencí, že nemohou z povědomí lidí nikdy zcela vymizet.

Mirek, Martin
s užitím publikace p. L. Nagy

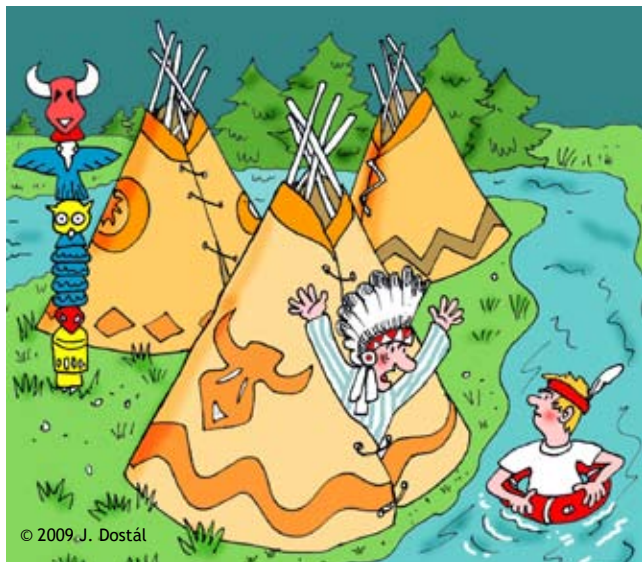
Táborový koutek – květen

Do začátku letní činnosti zbývá 62 dní.

Máme už za sebou start 5. ročníku kampaně „Opravdu Dobrý tábor“, čarodějnice jsme také upálili a úspěšně jsme vkročili do posledního úplného jarního měsíce. To to letí! Všechno kolem nás kvete a voní a věřím tomu, že všichni už se vidíme akorát tak někde u vody. Dětem se kvapem blíží konec školního roku a určitě se těší, jak se zase v létě setkají se svými kamarády z tábora. Pokud chceme, aby si to tam taky společně náležitě užili, budeme mít tento měsíc pořádně napilno. Tak se do toho pustíme!

Čeká nás totiž ještě spousta práce:

- Odevzdat schvalovací list do kanceláře krajské organizace Pionýra (přesné termíny si stanovují jednotlivé KOP).
- Konkretizovat spolupráci s institucemi v okolí tábora (místní úřady, zdravotní středisko - zajištění odborné péče dětského lékaře).
- Ověřit zabezpečení aktuálního proškolení všech pracovníků o bezpečnosti, ochraně zdraví, hygieně a platnost zdravotních průkazů.
- Dokončit dlouhodobější vzdělávání: HVDT, KOV, KIP, Pionýrské minimum.

- Provést kontrolu počtu dětí dosud přihlášených na LT, případně zajistit další propagaci.
- Rozeslat organizační pokyny účastníkům včetně seznamu výstroje a výbroje.
- Provést kontrolu vybavenosti a připravenosti prostoru tábora, objektu (návštěva na místě).
- Uspořádat informativní schůzku účastníků (pokud nejsou členy PS, oddílu) a jejich rodičů.
- Doplnit táborovou dokumentaci (táborový řád apod.).

Toto pokračování Táborového koutku píšeme za slunného počasí a všem samozřejmě přejeme totéž po co nejvíce táborových dnů, ale to asi vždy a stále nevyjde... Aktuální příběh proto připomíná situaci, kdy se nebe otevřelo... A i když se obecně říká, že v krizových situacích je hlavně potřeba zachovat klid a chladnou hlavu, někdy toho „klídku“ a nepanikaření může být příliš...

Klídek

Jedné noci, onoho červencového měsíce v Kamenci, dorazila do Orlických hor prudká bouře. Blesk za bleskem. Z temné oblohy se valí voda. Hromobití překonávalo rachot indiánských válečných bubnů. Rod Jelenů byl na své lovecké výpravě ve svém lovišti Na Horní řece.

Bouře trvala několik hodin. Neustále se vracela. Lilo doslova jako z konve. Voda v řece Zdobnici začala stoupat a výhružně hučet. Na břehu řeky stála řada indiánských chýší a v nich, v hlubokém spánku, bojovníci rodu Jelenů...

Blesky mihotavě prosvěcující tmu. Hromy bijí a voda v řece stále hlasitěji hučí. Na kameni u řeky sedí malý indián. Sedí, ani se nehýbá. Upřeně sleduje něco v řece. Voda stoupá, pomalu proniká mimo koryto řeky. Dosahuje již na práh chýší. Jeden bojovník má již ruku ve vodě. Ještě chvilku a osada Jelenů bude smetena.

K osadě se řítí náčelník kmene: „Proč jsou stále tady, vždyť vás to sebere, je velká voda.“ V záři blesků vidí bojovníka na kameni! „Spíš, nebo co? Vyhlás poplach, ihned pryč! Neslyšíš?“ „Ale jo“, otráveně odpovídá hlídající indián. „Mám čárku na kameni a voda ještě u ní není!“

Rychlý poplach a pryč. Za 10 minut byla osada pod vodou.

Miloš

Opravdu dobrý tábor

Opravdu dobrý tábor oslavil páté narozeniny!

Ve čtvrtek 16. 4. byl na tiskové konferenci v Praze zahájen pátý ročník projektu Opravdu dobrý tábor. Účast novinářů byla sice menší než vloni, zato z těch, co přišli, určitě všichni něco napíší či odvysílají. „Novináři“, kteří se chodí na tiskové konference pouze najíst, pravděpodobně zamířili jinam. Jejich smůla, narozeninový dort byl přesně tak dobrý, jak podle fotky vypadá. Občerstvení ale nebylo hlavním bodem programu. Kromě obecného představení projektu Opravdu dobrý tábor, jeho shrnutí od počátku i informací o aktuálním ročníku, byl také připomenut projekt Partáči, který se úspěšně rozběhl v roce 2008 a pokračuje nadále.

U příležitosti zahájení pátého ročníku byla na webu www.dobrytabor.cz spuštěna i nová grafika. Přibývají tu také texty, novinkou jsou například „Táborové příběhy“, kde jsou

uveřejněny některé táborové historky známé třeba i z Mozaiky, ale hlavně je tu prostor pro čtenáře stránek, aby zasílali vlastní táborové zážitky. Ty nejzajímavější budou na webu uveřejněny.

Jakub

Marat ve vaně

Tento kvíz je písničkový a postřehový, ale i znalostní. Spočívá v poslechu písničky Karla Kryla „Marat ve vaně“ (lze na schůzce pustit např. dvakrát po sobě). Z poslechu by si starší děti měly vypsat jednotlivá jména, která v textu uslyší - není to tak jednoduché, jak to vypadá na první pohled. Následně by měly u každého jména napsat to, co o dotyčném vědí a proč mohl být v textu písně použitý jako osobnost. Mimo postřehu test vyzkouší i jejich všeobecné znalosti o osobnostech. Lze si o některých vybraných osobnostech následně vyprávět a vedoucí si k některým může připravit zajímavosti. Ve správných možnostech z důvodu nedostatku místa uvedeme pouze některé příklady, zbylé si lze dohledat např. na internetu ve Wikipedii.

Marat ve vaně

Úloha osobnosti v dějinách sestává prakticky z ochoty
dotyčné osobnosti zemřít nebo nechat se zabít dříve, než
stačila odvolat.

Pohled se odvrátí, Koperník v sutaně,
smrtka si obrátí Marata ve vaně,
stránka se otáčí, Koniáš zatleská,
Gogh leží v bodláči, smrt bývá nehezká,
Gogh leží v bodláči, smrt bývá nehezká,
smrt bývá nehezká.

®: Laskavé šero vám přikryje tvář s grimasou hrůzy,
ruka, jež před chvílí hladila ramena, zkameněla,
na nic je pero a k ničemu snář, zemřely Múzy,
to, že se nestřílí, smrt jenom znamená pro anděla.

Písnička dozněla, bytem je šatlava,
před vraty kostela uvidíš Václava,
drží se klepadla, hrobař si ruce mne,
odhod'te zrcadla, není to dojemné,
odhod'te zrcadla, není to dojemné,
není to dojemné.

Cromwell má namále, Hus čeká na kata,
Smrtka má korále, korále ze zlata,
kříž staví Kristovi, Spartakus bez meče,
ranami nachoví, dívej se, člověče,
dívej se, člověče, dívej se, člověče!

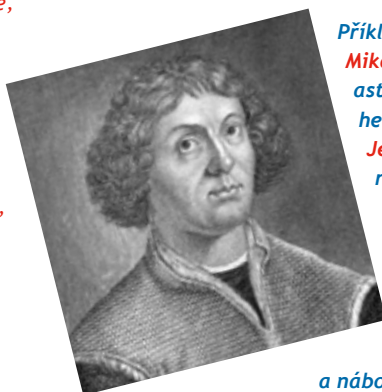
®:

Johanku stříhají, ruka je zemdlená,
pacholci řihají, ocel je kalená,
pan Lincoln v divadle dívá se na scénu,
Smrt sedí v propadle oděna v saténu,
Smrt sedí v propadle oděna v saténu,
oděna v saténu.

Jesenin opilý chystá si oprátku,
Puškin si zastřílí, Tyl píše pohádku,
vidíš Fra Filipa, krev plívá do barvy,
Gerarda Phillipa Smrtka si obarví,
Gerarda Phillipa Smrtka si obarví,
Smrtka si obarví.

®:

Kennedy ve voze proklíná raracha,
pohřebním na voze uvidíš Palacha
hmmm...

Příklady osobností:

Mikoláš Koperník (1473 - 1543) - polský světově významný astronom, matematik, právník, strateg a lékař, tvůrce heliocentrické (sluncestředné) teorie.

Jean Paul Marat (1743 - 1793) francouzský politik revoluce, zastánce tvrdých řešení, včetně královny smrti a zavedení diktatury, byl zavražděn rojalistkou Marií Annou Charlottou Corday d'Armont, která ho probodla dýkou, když ležel ve vaně a koupeli si léčil svou kožní chorobu.

Antonín Koniáš, známý jako „pater Koniáš“

(1691 - 1760), byl český kazatel, misionář, cenzor a náboženský spisovatel, člen jezuitského řádu, nechvalně známý pálením a opravami knih (na 30 000 „upálených“ knih a 1 233 zakázaných titulů) ve prospěch katolicismu.

Kristus - znamená „pomazaný“, „mesiáš“, „spasitel“, „Bohem vyvolený král“. V křesťanství jde o jeden z nejdůležitějších titulů, kterými je nazýván Ježíš z Nazareta (mezi 7 a 4 př. n. l. - mezi 29 a 33).

Fra Filipp Lippi (1406 - 1469) proslulý mnich, který maloval madony podle krásné jeptišky Lucrecie. Dívce se věnoval tak pečlivě, až otěhotněla a porodila mu syna Filippina. Velký předchůdce Botticelliho.

Gerard Philip (1922 - 1959) proslulý francouzský herec, režisér a scénárista. Zemřel na rakovinu v 37 letech.

Kaleidoskop

1. 5. 2004 - **Rozšíření Evropské unie na východ**: novými členy se stalo **Česko**, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko.

2. 5. 1519 - Zemřel **Leonardo da Vinci**, italský malíř a vynálezce (* 15. dubna 1452).

4. 5. 1919 - Zemřel **Milan Rastislav Štefánik**, slovenský politik a generál francouzské armády (* 21. července 1880).

6. 5. 1889 - V Paříži byla během Světové výstavy otevřena **Eiffelova věž**.

6. 5. 1939 - Ostatky **K. H. Máchy** byly převezeny z Litoměřic do Prahy, což doprovázela mohutná protiokupační demonstrace.

11. 5. 1949 - **Emil Zátopek** překonal rekord v běhu na 10 km.

20. 5. 1789 - Narodil se **Honoré de Balzac**, francouzský spisovatel († 18. srpna 1850).

29. 5. 1919 - Měření polohy hvězd při zatmění slunce prokázala správnost **Einsteinovy obecné teorie relativity**.

V roce 1959 byl uveden do kin jedenácti-oskarový velkořím **Ben Hur**.

Nezapomenuté foto. Ještě před několika týdny to byla neznámá žena s malým chlapcem na klíně. Ted' už mají oba své jména a dokonce je znám osud celé rodiny - v říjnu 1944 všichni zahynuli v Osvětimi, když před tím kvůli onemocnění syna nevyužili možnost vycestovat z protektorátu. Židovské muzeum v Praze se loni na podzim rozhodlo vypátrat jména a osudy stovek lidí, jejichž portréty se dochovaly na stovkách fotografií z nacistické okupace. Jen u zlomku z nich je ovšem známá jejich identita. Jde o Gertrudu Zelenkovou, manželku slavného předválečného architekta a scénografa Františka Zelenky a jejich syna Martina.

V hudebním světě vzniklo několik pěkných počínů - **nové album U2** - No Line on the Horizon a také **živáček Leonarda Cohena** - Live in London.

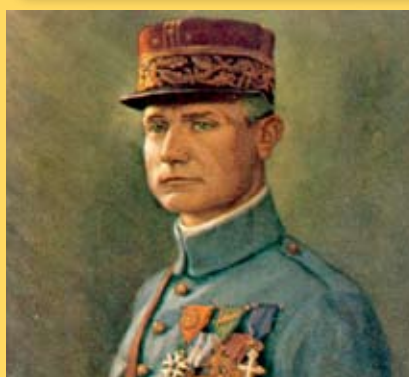
Šimpanz chystal útoky na lidi v zoo.

Šimpanzi se lidem podobají víc, než by se na první pohled zdálo. Dokáží dokonce i plánovat. Šimpanzi mají komplexní a velmi rozvinuté vědomí. Dokazuje to - na první pohled úsměvný - objev, který učinili v jedné švédské zoo. Ošetřovatelé tu deset let pozorovali neobvyklé chování dominantního šimpanzího samce Santina, který hází po lidech kameny. Útoky se rok od roku stupňovaly. Ošetřovatelé postupně objevovali skryše, do nichž si šimpanz schovával kameny, které později používal jako munici. Kamenů nashromáždil stovky, skryš bylo kolem padesáti. Klíčové je, že Santino sbíral kameny, když byl v klidném stavu, předtím, než se zoo ráno otevřela. Házet je ale začal o několik hodin později, když ho návštěvníci rozrušili.

Ve Valdštejnské zahradě v Praze se prochází úplně **bílý páv**. Je to vzácný případ páva albína.

Australští knihovníci našli pravý Schindlerův seznam. Zcela náhodně objevili seznam se jmény lidí židovského původu, kteří si za druhé světové války díky německému obchodníkovi Oskarovi Schindlerovi zachránili život před jistou smrtí v plynových komorách. Tzv. Schindlerův seznam byl nalezen v knihovně ve městě Sydney mezi rukopisy australského spisovatele Thomase Keneallyho. Ve světě vesměs univerzálně obdivovaný, pro mnoho historiků ale značně kontroverzní podnikatel Oskar Schindler se narodil před 91 lety ve Svitavách.

Kdosi přivezl **Michelle Obamovou** do Prahy. Byl to pěkný pohled i pěkný poslech hřejivých slov směrem k české maličkosti.

Středověká zábava

Jestli vás někdy napadlo, jak si asi krátili dlouhou chvíli naši předkové v dávných dobách, tak odpověď najdete v knihách historičky Věry Olivové. Vydala jich k tomuto tématu hned několik, Lidé a hry (Olympia 1979), Odvěké kouzlo sportu (Olympia 1989), Sport a hry ve starověkém světě (Artia 1988). Pro ty z vás, které zaujala hra Poselstvo krále Jiřího, bude ale nejzajímavější knížka **O sportech a kratochvích v XV. století** (Arista 2009), která se na toto zajímavé téma dívá právě z pohledu českého poselstva putujícího po Evropě. A i když naše hra se již nachýlila k závěru - k vyvrcholení na Republikovém setkání pionýrských oddílů (22. - 24. 5.), věříme, že náměty z ní vám budou sloužit i v budoucnu. Proto jsme požádali autorku, aby nám nejen tuto knihu, ale celé téma přiblížila.

Proč jste si vlastně zvolila právě téma sportů a kratochvílí v patnáctém století?

Já se zaměřuji hlavně na novodobé dějiny, vydala jsem několik knih o první republice. Po roce 1968 jsem ale musela odejít z fakulty a nesměla jsem moderní dějiny přednášet. Přemýšlela jsem, co dál. Hledala jsem něco zajímavého a v rámci možností nepolitického. A protože jsem pracovala i pro Fakultu tělesné výchovy a sportu, tak jsem se dostala ke hrám a sportům a úplně mě to nadchlo. Je to úžasné téma, nejen z hlediska toho sportu, ale i jako součást společnosti v dané době, jak se promítá do každodenního života a vyvíjí se.

Pro tuto knížku jsem nashromáždila i obrazový materiál, kterým jsem ji mohla doprovodit.

Hlavním zdrojem textové části je povídání o diplomatické misi krále Jiřího z Poděbrad a jejím putování. Je to proto, že je to nejlepší zdroj z té doby nebo jde o záměrné propojení dvou témat?

Propojení těch dvou témat byl určitě cíl, i proto, že ta politika Jiřího z Poděbrad nalezla odezvu i v novodobých dějinách, například v zahraniční politice Československa za první republiky, která navazovala na myšlenku sjednocené Evropy. Vycházela jsem ze dvou rukopisů - každý je jiný, ten český od Václava Šaška z Biřkova je dlouhý a precizní a ten německý je spíš vzpomínkový na konci života, kdy si Gabriel Tetzl vzpomněl, že by to měl napsat. Je povrchnější, ale pro moje potřeby v něm bylo více právě toho každodenního života. Jaké on měl při té cestě pocity, jak je vítali, kam je zvali na hostiny, jak se bavili. Třeba býčí hry zanechaly asi velký dojem, protože o nich píší oba autoři.

Když jste zkoumala, jak si naši předkové krátili dlouhou chvíli, narazila jste na nějakou překvapivou zajímavost? Třeba na nějakou hru, kterou jste tak dávno v minulosti nečekala?

Já to znám už od starověku a tam taky byly hry a řada z nich byla podobných, například zápas. Některé jsou i dost drastické, třeba býčí hry, které se zachovaly do dneška. Byly dříve v celé Evropě, první je zakázali v Anglii až v devatenáctém století. Zábavou byly i veřejné popravy, nejen ve středověku, ale třeba i při Francouzské revoluci, někde se do nich lidé i přímo zapojovali.

Víte i o dalších zdrojích informací a podrobnosti o zábavách minulosti, jako jsou třeba pravidla her?

No to těžko, i když něco málo tam najdete. Třeba jak vznikl nářadový tělocvik, což je úplně fascinující. Sokol a jeho nářadová cvičení vychází z rytířských zápasů - ze zacházení se zbraní a hlavně z jízdy na koni. V průběhu staletí se kuň změnil v dřevěnou maketu koně a nakonec v tyč, ze které vznikla bradla a hrazda.

Každá sociální skupina měla svoje hry. Třeba rytíři, ti byli bohatí, tedy většinou, a měli na cvičení spoustu času, protože v podstatě nedělali nic jiného než trénovali. Zatímco ve městech byly sice peníze, ale už ne tolik času, takže cvičení muselo být lehčí. Proto ten nářadový tělocvik pochází právě z měst.

Třeba cvičení na koních zvané voltižování, které se teď zase objevuje, mělo přesný rozpis cviků, francouzská pravidla, která byla později aplikovaná i na tu tyč.

Rytíři také cvičili zásahy do štítu či do sudu s vodou. Když jezdec zasáhl cíl, voda se vylila, když ale nezasáhl, tak ho celého polila. Z toho vycházejí všemožné hry s trefováním do branek a podobně.

A dají se někde najít skutečně pravidla těch her, kdyby si je třeba nějaký vedoucí chtěl s dětmi zahrát?

Podívejte, dala by se najít, ale málo. Kde jsem ta pravidla měla, tam se o nich zmiňuji. Jeden kolega z Anglie se na to také zaměřuje, ale zase přímo na rytířské hry. Asi se něco dá najít, ale já po tom úplně nepátrala, zaměřovala jsem se hlavně na společenskou funkci her a sportů.

ptal se Jakub

prof. PhDr. Věra Olivová, DrSc.

Narozena v listopadu 1926.

Studovala historii a dějiny umění.

Do roku 1968 se zabývala moderními dějinami na Ústavu českých dějin Filozofické fakulty UK, poté se na 20 let zaměřila na dějiny sportu, po revoluci se roku 1990 opět vrátila k moderním dějinám.

Je předsedkyní Společnosti Edvarda Beneše.

Poselstvo krále Jiřího

Obráceným směrem

...Brali jsme se na západ krajinou lesnatou, až jevše dobře půl dne, dostali jsme se na mořské pobřeží. Bylo skalnaté, divoké a mořské vlny, strašně hučice a pěníce se, bily do těch skal a vysoko stříkaly. Daleko široko ozýval se jejich hlas jakoby bouře nějaké. Na jednu z těch skal z moře trčících jsme se dlouho dívali. Podobalať se korábu a bylo na něm znát i kormidlo a zlomený stožár; menší skály na ní vypadaly jako plavci. Pověst o ní v okolí vypravovala, že ta skála není obyčejná, ale že to loď, jež se vším všudy zkameněla. Nyní stála nehnutě a všechno na ní: kormidlo, plavci, a jen mořské vlny šlehaly do jejích boků, hučice jako hrom, ustavičně, bez umdlení...

...Pojednou zahlédli jsme na kopci výstavný kostel, jehož zdi se do daleka bělaly. Pod tímto kostelem na samém pobřeží mořském byla ves a ta slula jako ten kostel na vrchu Stella obscura. To byl ten nejzazší konec světa. Ani sobě neodpočínuvše, vyšli jsme k moři, a tu stanuvše na vysoké skále do moře trčící, hleděli jsme před se na nekonečnou, širošírou pláň vodní...

...Všichni jsme se tak zahleděli a zamyslili nad vlnobitím nekonečného moře, zvláště když stařeček jakýsi ze vsi nám skrze tlumočnicka pověděl, na moře ukázav:

Tuto je konec pevné země, konec světa, neboť dále není nic nežli moře a jen moře, kteréhož kde je konec, bůh milý sám toliko ví.

(Alois Jirásek,

Z Čech až na konec světa - kráceno)

Ano, tenkrát – psalť se rok 1466 – byl tamto konec poznání světa. Však ještě za života pana Šaška ukázalo se, že za tím mořem, kteréž ze Stelly obscure čeští pánové viděli, ještě mnoho zemí jiných i národův se nalézá.

Teď však pověděti musím, že pan Lev z Rožmitálu odtud svoji družinu nazpátek obrátil a zamířili do města Bragy, aby pak zemi portugalskou opustili a přes Toledo, Madrid a Zaragozu brali se krajinami obývanými Saracény, již jsou víry mohamedánské. Ve Španělsku to byl lid hodný a dělný, zato v Africe jejich krajané zabývali se loupežením a zájímáním křesťanů do otroctví.

Však i s takovým Saracény se družina páně Lva setkala a samotného pana Šaška málem do otroctví odvlékli. A nebýt jejich statečnosti, kdoví jak by vše dopadlo! Zato pan Bořita z Martinic loupežníkům neunikl a až po mnohém strádání vykoupen byl a navrátil se do vlasti.

To však už se poselstvo krále Jiřího dávno navracelo do vlasti přes zemi francouzskou a mírice stále na půlnoc prošlo Itálií a Rakouskem.

A na vás čekají **úkoly povinné pro vaše poselstva:**

- Místo, kde nacházel se kdysi konec světa, nazváno bylo Stella obscura, dnes se však jmenuje: a) Finis arga – b) Finis terre nebo c) Finis parta. Odpověď hned pošli mi krabičkou kouzelnou (SMS 777 248 725).

- Dospěli jste ke konci svého putování a vydáváte se zpět domů – připravte sobě vyprávění, kterýmžto byste svou cestu samotnému králi vyličili, a pošlete mi jej.
- Flotila Kryštofa Kolumba, kteráž vyplula na objevitelskou cestu přes oceán, měla tři lodě. Znáte jejich jména? Napište mi je a víte-liž kdo jejich kapitáni byli, připojte i jejich jména.
- Dne 21. 5. v 6.35 ráno pečlivě naslouchejte ranní soutěži na Českém rozhlasu 2 Praha. Pokud se někdo z vašeho poselstva dovolá první a správně odpoví, získáte mimořádnou odměnu.

A jak zvykem bylo mým, přidávám **i úkoly nepovinné, avšak bodované:**

- Zúčastněte se se svým poselstvem setkání republikového, jež konati se bude ode **dne 22. do dne 24. května** měsíce roku tohoto v táboře velikém, Nová Rabyně zvaném, na břehu mře Slapského.
- Šašek z Bírкова byl hrdinně zachráněn druhy svými, zápisky jeho však v rukách lapků zůstaly. Rozdělte se na dvě družstva a zahrajte sobě hru napínavou, ve které se je pokusíte zachrániti. Pravidla přesná svým zvyklostem uzpůsobte.
- Víte-liž, které další tři země evropské chtějí se státi členy Evropské Unie, jsouť kandidáty na přijetí?

Toť vše, s čím přicházím k vám, poselstva statečných, chytrých a družných mládencův i panen, takřka už na samém konci dlouhé cesty vaší. Ještě měsíc po květech zvaný a krokem kvapným blíží se době, jež volno vám od školních škamen přinese. A kdoví, zdaliž nebudete i na táborech a putováních svých v měsících prázdninových dále se svými poselstvy hráti sobě si na rytíře krále Jiříka.

Pozdrav posílám vám všem!

Lukáš z Hunce, kancléř

II. URÁŽET SE NENECHÁME!

STRÁŽCI ČASU IKS POSLALI PIONÝRŮM Z ODDÍLU LVÍČATA NA JEJICH SLAVNOST DALŠÍ ZÁZNAM Z PUTOVÁNÍ PANA LVA Z ROŽMITÁLU A JEHO DRUŽINY. SOUČASNĚ VŠAK ZAČALI HLEDAT DALŠÍ ZAJÍMAVOU PŘÍHODU, TENTOKRÁT UŽ ZE ŠPANĚLSKA.

